

داروی تاکسوتر (TAXOTERE)

جزو داروهای شیمی درمانی آکالوئیدی است که در سال ۱۹۹۶ توسط سازمان غذا و دارو تایید شد و امروزه به طور گسترده به تنهایی و یا در ترکیب با سایر داروها برای درمان سرطان استفاده می‌شود. تحقیقات نشان داده که تاکسوتر در مقایسه با سایر داروهای شیمی درمانی تاثیر بیشتری در افزایش بقای بیمار و همچنین افزایش سرعت درمان تومورها دارد. اما بدلیل اینکه یک داروی شیمی درمانی قوی است لیست بلند بالایی از عوارض جانبی دارد که از مهمترین آنها می‌توان به تهوع، استفراغ و آلوپسی (ریزش مو) موقت اشاره کرد.

عملکرد داروی تاکسوتر (دوستاکسل) در بدن بیمار

سلول‌های سرطانی، سلول‌های غیر طبیعی در بدن هستند که به تقسیم و تکثیر بیش از حد ادامه می‌دهند و در بدن اختلال ایجاد می‌کنند و عملکرد داروهای شیمی درمانی مقابله با تقسیم و رشد بی رویه سلول‌های سرطانی است. مکانیزم عمل تاکسوتر به طور خاص شامل فریز کردن و انجماد میکروتوبول‌ها در سلول‌های سرطانی و در نتیجه جلوگیری از تکثیر این سلول‌هاست. میکروتوبول‌ها بلوک‌های سازنده اسکلت سلول‌ها هستند که با توقف چرخه رشد آنها، سلول‌های سرطانی هم از بین می‌روند.

نحوه مصرف و تجویز دوستاکسل (تاکسوتر)

داروی شیمی درمانی تاکسوتر به صورت تزریقی برای بیماران تجویز می‌شود و دز مصرفی تاکسوتر بر اساس نوع سرطان و سرعت تقسیم و تکثیر سلول‌های سرطانی توسط آنکولوژیست تعیین می‌شود. از آنجا که این دارو می‌تواند واکنش‌های آلرژیک جدی ایجاد کند، بیماران کورتیکواستروئیدهای خوراکی دریافت می‌کنند تا تورم و سایر واکنش‌ها به دارو در طول مدت درمان به حداقل

برسد. پزشکان ممکن است چند روز قبل از شروع شیمی درمانی با تاکسوتر، کورتون درمانی را آغاز کنند.

تاکسوتر مستقیماً به رگ تزریق می‌شود.

قرص داروی دوستاکسل وجود ندارد.

پزشک از قبل رژیم غذایی دقیقی به شما ارائه می‌کند و از یک روز قبل از شروع درمان، یک قرص کورتیکواستروئید را به مدت سه روز تجویز می‌کند.

عوارض داروی تاکسوتر

یکی از نگرانی‌های بیماران مبتلا به سرطان در طول شیمی درمانی با داروی تاکسوتر، عوارض احتمالی آن است. و اینکه آیا این عوارض دائمی هستند یا بعد از قطع مصرف و پایان درمان با این دارو از بین می‌روند. عوارض داروی شیمی درمانی دوستاکسل به شرح زیر است:

عفونت: افزایش خطر ابتلا به عفونت در اثر مصرف تاکسوتر به دلیل افت گلبول‌های سفید خون است. علائمی شامل سردرد، درد عضلات، تغییر دمای بدن، احساس سرما و لرز می‌توانند نشانه عفونت باشند که باید در صورت بروز به پزشک خود اطلاع دهید.

نفس نفس زدن و پریدن رنگ پریدگی: این عارضه ناشی از افت گلبول‌های قرمز خون و کم خونی است.

کبودی و خونریزی: به دلیل افت پلاکت‌های خون ممکن است عارضه کبودی و خونریزی و خون دماغ شدن در طول دوران مصرف تاکسوتر در شما رخ دهد. افت پلاکت خون عمل لخته شدن خون را با مشکل مواجه می‌کند و از اینرو بیمار دچار خونریزی می‌شود.

واکنش آلرژیک: ممکن است حین تزریق و بعد از آن بیمار دچار تورم در لب، آلرژی پوستی، خارش، مشکلات تنفسی و تب و لرز شود که برای کاهش این عارضه معمولاً داروهایی قبل از مصرف تاکسوتر به بیمار داده می‌شود.

کم اشتهايي: مصرف تاکسوتر، تغییر در چشایی و یا خستگی می‌تواند بیمار را دچار کم اشتهايي کند.

ريزش مو: داروی تاکسوتر جزو آندسته از داروهای شیمی درمانی است که بیمار را دچار ریزش مو و آلوپسی می‌کند. معمولاً بعد از قطع مصرف این دارو موها مجدداً رشد می‌کنند اما موهای جدید ممکن است نازکتر باشند.

اسهال: از دیگر عارضه‌های مصرف تاکسوتر اسهال است. پزشک ممکن است به شما داروی ضد اسهال تجویز کند تا بعد از تزریق تاکسوتر مصرف کنید. برای کمک به کاهش این عارضه فیبر کمتری بخورید، از مصرف میوه‌های خام، غلات و سبزیجات خودداری کنید و مقدار زیادی آب بنوشید تا آب از دست رفته بدن جبران شود.

زخم دهان: زخم دهان می‌تواند دردناک باشد بنابراین برای کاهش این عارضه، دهان خود را همیشه تمیز نگه دارید، مایعات زیادی بنوشید و از خوردن غذاهای اسیدی مثل پرتقال و لیمو خودداری کنید.

بی حسی و سوزن سوزن شدن انگشتان: احساس بی حسی در انگشتان یکی از عوارض مصرف تاکسوتر است که معمولاً بعد از قطع مصرف از بین می‌رود. همچنین ممکن است ناخن‌های شما تغییر رنگ و شکل دهند و حتی بیوفتند که بعد از اتمام دوره درمانی مجدداً رشد می‌کنند.

درد عضلانی: این عارضه ممکن است در اثر درمان سرطان با تاکسوتر رخ دهد که باید آن را با پزشک خود مطرح کنید تا در به حداقل رساندن آن شما را کمک کند.

مرکز پژوهش‌ها، آموزش، درمانی لقمان حکیم

به نام خدا

داروی پاکسوتر الوتر

طراح سمیرا رضایی

مهر ۱۴۰۳

چه آقایان و چه خانم‌ها در طول دوران درمان سرطان با داروی تاکسوتر، نباید صاحب فرزند شوند. و مادران نباید به فرزند خود شیر بدهند.

نکات مراقبتی در طول مصرف تاکسوتر

هرگونه تب و علائم عفونت را با پزشک خود در میان بگذارید و از محیط‌های با ازدحام جمعیت بالا و افرادی که بیمار هستند دوری کنید چراکه در این دوران بیماران سرطانی بیشتر در معرض عفونت هستند.

مرتباً دست‌های خود را بشویید.

برای جلوگیری از ایجاد زخم در دهان از یک مسواک نرم و آب نمک استفاده کنید.

برای کاهش حالت تهوع، طبق تجویز پزشک از داروهای ضد تهوع استفاده کنید و وعده‌های غذایی را مکرر و کم حجم کنید.

از قرار گرفتن مستقیم در معرض آفتاب اجتناب کنید و حتماً به پوست خود ضدآفتاب بزنید.

در طول روز به طور مکرر مایعات بنوشید.

از نوشیدن مشروبات الکلی اجتناب کنید.

استراحت کافی و تغذیه مناسب داشته باشید.

هرگونه عوارضی را با پزشک و تیم درمانی خود در میان بگذارید.

منبع: کتاب فارماکولوژی پرستاری نوشته مری کامینسکی

کمبود انرژی و بی حالی: این عارضه را می‌توان با انجام چند ورزش ساده و تغذیه مناسب به حداقل رساند.

تغییر در طعم غذاها و چشایی: در اثر این عارضه شما ممکن است بعضی غذاها را با طعم متفاوتی حس کنید و سلیقه غذایی شما تغییر کند که معمولاً به تدریج به حالت عادی باز می‌گردد.

بطور کلی بروز این عوارض در هر فرد ممکن است متفاوت باشد و بیمار نباید این نگرانی را داشته باشد که همه عوارض داروی تاکسوتر را تجربه کند. همچنین عوارض این دارو در شرایطی که با دیگر روش‌های درمانی از جمله رادیوتراپی و دیگر داروها ترکیب شود ممکن است شدیدتر باشد. ضمناً در بیشتر موارد عوارض تاکسوتر بعد از قطع مصرف از بین می‌روند و دائمی نیستند.

نکات قبل از مصرف تاکسوتر

نکات زیر را قبل از مصرف داروی تاکسوتر رعایت کنید:

قبل از شروع شیمی درمانی با تاکسوتر هر نوع داروی با نسخه و بدون نسخه، داروهای گیاهی و ویتامین‌هایی که مصرف می‌کنید را با پزشک در میان بگذارید. از آسپرین و مشتقات آن استفاده نکنید مگر با اجازه پزشک.

در طول مدت درمان با تاکسوتر از هیچ نوع واکسیناسیونی بدون اطلاع پزشک استفاده نکنید.

در صورتی که باردار هستید حتماً به پزشک خود اطلاع دهید زیرا در بعضی موارد تاکسوتر برای جنین خطرناک است.